

Đồng bằng sông Cửu Long: Xây dựng Trung tâm nghề cá trong chiến lược phát triển thủy sản

● **Khôi Nguyên**

ĐIỀU KIỆN TỐI THIỂU ĐỂ XÂY DỰNG TRUNG TÂM

Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Vũ Văn Tám cho biết: Để thực hiện chiến lược phát triển thủy sản Việt Nam, Bộ đã giao Tổng cục Thủy

của Đồng bằng sông Cửu Long... Địa phương được chọn phải đáp ứng các yêu cầu quan trọng sau đây:

Thứ nhất, phải có cảng nước sâu có thể vận chuyển hàng hoá, container để xuất khẩu hàng hoá trực tiếp. Hiện nay, khu vực Đồng bằng sông Cửu Long chiếm từ 60- đến 70% sản lượng thủy sản nuôi của cả nước, nhưng các sản phẩm chế biến thường chỉ ở dạng thô. Do không có cảng nước sâu, nên phải vận chuyển lên thành phố Hồ Chí Minh, khiến chi phí tăng cao.

Thứ hai, có khả năng kết nối đường bộ tốt.

Thứ ba, địa phương được chọn phải có cơ sở nghiên cứu thủy sản và đào tạo nguồn nhân lực có phát triển chiều sâu phục vụ ngành Thủy sản.

Thứ tư, địa phương đó phải có nơi tổ chức hội chợ thủy sản mang tầm vóc quốc gia và khu vực nhằm thu hút các doanh nghiệp thủy sản các nước trên thế giới tham gia hội chợ.

Hiện nay, sản phẩm thủy sản của Việt Nam chủ yếu là xuất khẩu thông qua các đối tác thứ 3 là những nhà nhập khẩu, chứ chưa xuất khẩu trực tiếp cho các hệ thống phân phối. Nếu có Trung tâm hội chợ thủy sản, có thể xuất khẩu tại chỗ bằng cách mời các bạn hàng, các nhà phân phối đến tham quan hội chợ và ký bán trực tiếp tại đây. Do vậy, việc hình thành các Trung tâm nghề Cá tại các vùng trọng điểm sẽ quyết định rất lớn đến sự phát triển ngành Thủy sản Việt Nam trong tương lai.

Theo Bộ Nông nghiệp - Phát triển Nông thôn, trong 13 tỉnh, thành Đồng bằng sông Cửu Long, hiện chỉ có Cần Thơ là có hệ thống giao thông tương đối hoàn chỉnh, kết nối được cả về đường thủy, đường bộ và đường hàng không với khu vực rất thuận tiện. Có các trung tâm đào tạo về khoa học công nghệ như: Trường, Viện lúa Đồng bằng sông Cửu Long, là nơi có thể phát triển chế biến

(Tiếp theo trang 24)

sản soạn thảo và trình Chính phủ phê duyệt quy hoạch tổng thể xây dựng. Do vậy, trong quy hoạch tới đây chúng ta rất cần xác định rõ nhiều vấn đề, trong đó, có việc xác định xem ở Tây Nam Bộ có địa phương nào thích hợp chọn xây dựng Trung tâm nghề Cá lớn

giúp bà con được vay vốn phát triển kinh tế. Theo Quyết định số 3678/QĐ-UBND ngày 13/12/2010 về việc ban hành quy chế tạo lập, quản lý và sử dụng vốn từ ngân sách của tỉnh, ủy thác qua NHCSXH để cho vay giải quyết việc làm, phát triển sản xuất đối với hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác, hộ cận nghèo cũng nằm trong diện được vay vốn từ chương trình cho vay xuất khẩu lao động.

Ông Lưu Văn Minh, Giám đốc NHC-SXH tỉnh Hà Tĩnh cho biết: "Theo Quyết định số 3678/QĐ-UBND, trong hai năm 2011 và 2012, UBND tỉnh đã trích vốn ngân sách 8 tỷ đồng chuyển sang cho NHCSXH để cho hộ cận nghèo, hộ thuộc diện di dời tái định cư vay vốn, nhờ đó, nhiều hộ đã thoát nghèo và trả nợ đầy đủ. Tuy nhiên, với các hộ cận nghèo, họ là đối tượng rất nhạy cảm, rất dễ tái nghèo, do đó cần phải có cơ chế cho vay ưu đãi để tạo điều kiện cho họ đầu tư SXKD, tránh nguy cơ tái nghèo do thiếu vốn sản xuất, đặc biệt là các hộ cận nghèo ở miền núi như Hương Khê, Vũ Quang, Hương Sơn..."

Mặc dù vậy, không phải đối tượng cận nghèo nào cũng được vay vốn. Do đó, ngày 03/7/2012, UBND tỉnh Hà Tĩnh đã có văn bản gửi Thủ tướng Chính phủ đề nghị bổ sung cơ chế tín dụng chính sách đối với hộ cận nghèo và hộ gia đình thuộc vùng di dời tái định cư, nhằm thực hiện mục tiêu giảm nghèo bền vững theo tinh thần Nghị quyết 80/NQ-CP ngày 19/5/2011 của Chính phủ.

Anh Phan Văn Tú ở xóm Tân Mỹ, xã Thạch Tân, huyện Thạch Hà cho biết, trước đây gia đình đã được vay vốn từ nguồn vốn ngân sách tỉnh thông qua NHCSXH để nuôi cá. Nhờ đó, gia đình không những có việc làm ổn định mà còn tăng thêm thu nhập, có tiền nuôi các con ăn học đầy đủ... "Việc lãnh đạo tỉnh cũng như Nhà nước quan tâm đến những hộ cận nghèo như chúng tôi là việc làm thiết thực, giống như "kênh cứu cánh" cho bà con. Tuy nhiên, nếu tới đây Nhà nước mở rộng chương trình cho vay đối với các hộ cận nghèo thì chúng tôi mới có hy vọng thoát nghèo bền vững", anh Tú nói.■

Đồng bằng Sông Cửu Long

(Tiếp theo trang 6)

chuyên sâu về thủy sản và chuyển giao khoa học kỹ thuật mới trong nuôi, trồng và khai thác thủy sản, bên cạnh đó, Cần Thơ có thể phát triển ngành công nghiệp hỗ trợ, dịch vụ hậu cần cho nuôi trồng thủy sản và các lĩnh vực khác.

GẮN KẾT CÁC KHU VỰC TRONG CHUỖI THỦY SẢN VÙNG

Khi được chọn làm nơi xây dựng Trung tâm nghề Cá, địa phương sẽ đảm nhận vai trò hạt nhân kết nối với các địa phương khác trong vùng để cung ứng dịch vụ, chuyển giao công nghệ, thúc đẩy ngành Thủy sản phát triển. Đơn vị tư vấn (Khoa Thủy sản - Trường Đại học Cần Thơ) cần đưa ra lộ trình cụ thể, các hạng mục ưu tiên đầu tư để xây dựng và phát triển trung tâm nghề cá tại Cần Thơ. Ngoài ra, cần xây dựng cơ chế kết nối giữa thành phố Cần Thơ với các tỉnh trong vùng Đồng bằng sông Cửu Long nhằm phát huy tốt vai trò của Trung tâm nghề Cá và thúc đẩy ngành Thủy sản của vùng phát triển.

Theo TS. Nguyễn Thanh Tùng, Viện trưởng Viện Kinh tế và Quy hoạch Thủy sản, ngoài Cần Thơ còn có 4 trung tâm nghề cá khác cũng được đề xuất thành lập. Cụ thể, Hải Phòng, Đà Nẵng, Khánh Hòa và Bà Rịa - Vũng Tàu mỗi địa phương sẽ thành lập 1 trung tâm. Thành phố Cần Thơ và Khánh Hòa sẽ là 2 địa phương đầu tiên chọn thực hiện thí điểm. Dự kiến đến năm 2020, kinh tế thủy sản sẽ đóng góp từ 30 đến 35% GDP khối nông - lâm - ngư nghiệp, tốc độ tăng giá trị sản xuất ngành Thủy sản từ 8 đến 10%/năm. Kim ngạch xuất khẩu thủy sản đạt 6,5 đến 7 triệu tấn, trong đó, nuôi trồng chiếm 65 - 70% tổng sản lượng... Tổng kinh phí thực hiện chiến lược phát triển ngành Thủy sản dự kiến là 57.400 tỷ đồng, được huy động từ các nguồn ngân sách nhà nước, vốn của các doanh nghiệp, người dân, vốn ODA, FDI và các nguồn khác theo khuôn khổ luật pháp Việt Nam. Mục tiêu đề ra cần phải quan tâm đến thị trường xuất khẩu gắn với phát triển thị trường nội địa; nâng cao năng suất, chất lượng của sản phẩm.

Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp - Phát triển Nông thôn - Vũ Văn Tám cho biết, nếu được Chính phủ chọn và phê duyệt thành phố Cần Thơ là Trung tâm nghề cá đồng bằng sông Cửu Long, tin rằng, ngành nuôi trồng thủy sản ở Đồng bằng sông Cửu Long sẽ nhanh chóng có bước phát triển mới. Sắp tới đây, Bộ sẽ trình Chính phủ quy hoạch tổng thể Đề án Phát triển Thủy sản đến năm 2020, vì sau Chiến lược phát triển thủy sản thì phải có quy hoạch phát triển thủy sản. Trong quy hoạch, việc đầu tiên là phải xác định các trung tâm nghề cá lớn của cả nước. Vì khi các nhà đầu tư nước ngoài muốn đầu tư vào ngành Thủy sản Việt Nam, họ rất muốn biết chúng ta quy hoạch ra sao và định hướng phát triển như thế nào? Định hướng này có lâu dài và có chiến lược hay không?■